

Uvodnik

Antun Tucak

Glavni i odgovorni urednik

Godine 1874. u Hrvatskoj su osnovana dva liječnička društva "Sbor liečnika kr. Hrvatske i Slavonije" sa sjedištem u Zagrebu, današnji Hrvatski liječnički zbor i "Društvo slavonskih liečnika" sa sjedištem u Osijeku.

U osječkoj Tvrđi 15. prosinca 1874. godine u vijećnici Gradskoga poglavarstva održana je konstituirajuća skupština "Društva slavonskih liečnika u Osieku", strukovnoga liječničkog društva koje danas bilježi svoje djelovanje kao Hrvatski liječnički zbor – Podružnica Osijek. Taj značajan skup uslijedio je devet mjeseci nakon prvog inicijativnog sastanka održanoga u Osijeku u ožujku iste godine. Bio je to jedan u nizu pokušaja osječkih liječnika, koji su shvatili važnost okupljanja u vlastitom liječničkom udruženju.

Slavonija toga doba odlikuje se ne samo po specifičnoj strukturi zdravstvenih ustanova i bolnica, koje sve snažnije kreću k transformaciji od karitativnih u moderne medicinske institucije, već i po osobitostima zdravstvenih prilika s dramatičnim demografskim i epidemiološkim pokazateljima na razini civilnoga i vojnoga saniteta. No, važno je podsjetiti da su na području Slavonije u to vrijeme postojale zemaljska bolnica u Pakracu, okružna općinska bolnica u Novoj Gradiški i Požezi, okružna općinska bolnica u Vinkovcima, Slavanskom Brodu, Virovitici i Mitrovici, zatim carska kraljevska vojna bolnica i zemaljska bolnica u Osijeku. Osijek kao civilno i vojno središte u to vrijeme jača i kao zdravstveni centar Slavonije, osobito nakon što je dne 1. studenoga 1874. počela s radom Huttler-Kohlhoffer-Monspergerova zakladna bolnica, tada najljepša i najmodernija bolnica na jugoistoku Europe.

U kontinuitetu djelovanja "Zakladna bolnica" je danas nakon 135 godina postala zdravstvena i znanstveno-nastavna ustanova, tj. Klinički bolnički centar Osijek.

Na glavnoj skupštini "Društva slavonskih liečnika" dne 15. listopada 1876. godine odlučeno je da se pokrene izdavanje vlastitoga medicinskog časopisa "Glasnik Društva slavonskih liečnika" koji je izlazio u razdoblju od 1. siječnja 1887. do kraja 1878. godine na hrvatskom i njemačkom jeziku.

Danas u "Glasniku Društva slavonskih liečnika" prepoznajemo ne samo jedinstveni izvor za proučavanje povijesti hrvatskih medicinskih časopisa i povijesti "Društva slavonskih liečnika u Osieku", već jednakovrijedan i dragocjen izvor za istraživanje rada, težnja i problema liječnika krajem sedamdesetih godina 19. stoljeća suočenih s tadašnjim stanjem zdravstva i zdravstvenih prilika u Slavoniji. Svaki broj sam je po sebi vrednota i bibliografska rijetkost, a svi brojevi zajedno čine jedinstveni spomenik hrvatske medicinske baštine.

Ovaj prigodni svečani broj Medicinskog vjesnika, sljednika "Glasnika Društva slavonskih liečnika u Osijeku", nastavlja predstavljanje medicinske znanosti i struke, te uspjeha i problema vezanih uz znanstveno-stručna dostignuća u Osijeku i Istočnoj Hrvatskoj.

Prigodom 135-te obljetnice osnivanja "Društva slavonskih liečnika u Osieku", bit će objavljena i predstavljena knjiga "Društvo slavonskih liečnika u Osieku" - kronologija osnutka, uloga i djelovanje, 1874. - 1883.

Knjiga se temelji na rezultatima sustavnoga pretraživanja arhivskih fondova, javnih glasila i drugih izvora, provedenih u svrhu istraživanja povijesti liječničkih društava u Hrvatskoj, utemeljenih u 19. stoljeću. U knjizi su prikazani novi podaci i do sada manje poznati detalji koji osvjetljavaju samo dio u nizu značajnih događaja koji su prethodili osnivanju, obilježili konstituiranje i djelovanje "Društva slavonskih liečnika u Osieku", te razvoj stavova o izdavanju stručnoga medicinskog časopisa u razdoblju od početka 1874. do 1883. godine, s osobitim naglaskom na razvoj odnosa sa "Sborom liečnika kr. Hrvatske i Slavonije" i značaj odluke o izdavanju vlastitoga časopisa "Glasnik Društva slavonskih liečnika".